

și la <https://www.facebook.com/IdeiinAgora/>, <https://muzeulbucurestiului.ro/>.
Întâlnirile din al treilea an de Idei în Agora: **LI: 1989 in the Balkans: Annus horribilis instead of annus mirabilis.** Lecture by Stefan Troebst followed by a dialogue with Sorin Antohi (1.10.2019). **LII: The Peaceful Revolution in Leipzig in European and Global Contexts.** Public debate. Tobias Hollitzer, Gisela Kallenbach, Michael Kölsch, Matthias Middell, Volker Rodekamp. Welcome address by Gabriele Goldfuss. Opening statement by Michael Kölsch. Moderator: Sorin Antohi (4.10.2019). **LIII: Situația studiilor literare.** Conferință de Mircea Martin urmată de un dialog cu Sorin Antohi (29.10.2019). **LIV: Pe drum, prin ceilalți, către sine. Identitățile unui cosmopolit.** Fernando Klabin în dialog cu Sorin Antohi (12.11.2019). **LV: Contracultura: muzica și versurile.** Alexandru Andrieș în dialog cu Sorin Antohi (26.11.2019).
În pregătire: **LVII:** 10.12.2019, 18:00. Mihai Spăriosu în dialog cu Sorin Antohi. **LVIII:** 14.01.2020, 18:00. Bogdan Murgescu în dialog cu Sorin Antohi. **LIX:** 28.01.2020, 18:00. Marius Oprea în dialog cu Sorin Antohi. În februarie, dialoguri cu Virgil Mihaiu, respectiv Vasile Ernu.

În afara seriei, dar legat de ea, au avut loc: *România Mare 2.0. De la insula de latinitate la arhipelagul global*, conferință organizată Sorin Antohi (23-24.11.2018); Royal Colloquium IV, *From Dystopia to Posthistory*. Conveners: Sorin Antohi and Gregory Claeys (23.06.2019); *The Museum of the Future / Muzeul Viitorului / Museum der Zukunft*. Public debate. Volker Rodekamp, Anselm Hartinger, Adrian Majuru. Moderator: Sorin Antohi (3.10.2019). Evenimentele au fost transmise și arhivate pe canalul YouTube al MMB. Detalii la www.sorinantohi.org.

Primăria Capitalei
Eveniment organizat de
Primăria Municipiului București
prin Muzeul Municipiului București.

Idei în Agora Revoluție? Istorie, ficțiune, justiție

3 decembrie 2019,
ora 18:00

Gabriel Andreescu
în dialog cu
Sorin Antohi

Casa Filipescu-Cesianu
Calea Victoriei nr. 151

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

Intrarea liberă.

Idei în Agora

LVI

Revoluție?

Istorie, ficțiune, justiție

Gabriel Andreescu în dialog cu Sorin Antohi

Casa Filipescu-Cesianu, Calea Victoriei 151

3 decembrie 2019, 18:00

Schimbările imprevizibile ale liniei Partidului au făcut ca evenimentele istoriei noastre (numai două exemple simple: 1784, 23 august 1944) să fie perpetuu redefinite/rescrise (orwellian). Astfel, istoricii români și publicul lor s-au dovedit, poate mai mult ca alții, pionieri protocronici ai relativismului istoriografic și memorial. De regulă, consensul interpretativ, cât și când era întrunit, era exprimat în istoriografia noastră prin figuri/concepte neutre, deci versatile și utilizabile în orice context, precum „actul” sau „evenimentele”. Același proces de oportunistă și mereu revizuită „punere în intrigă” (Ricoeur: *mise en intrigue*, Hayden White: *emplotment*) afectează și narațiunile despre România lunii decembrie 1989. De la romanul gotic la mitul civic, de la minciuna de stat la livrarea postmodernă a interpretării faptelor în timp real, împreună cu imaginile TV, cam toate formulele au fost încercate. Dialogul din această seară încearcă să depășească acest impas relativist, pornind de la faptele istorice documentate riguros, trecând prin narațiunile despre ele și ajungând la încadrarea lor juridică.

Sorin Antohi

Ce am de spus („tezele”): (a) vorbim desigur despre o revoluție de vreme ce avem o schimbare radicală și ne-negociată de regim politic; (b) întrebarea directă ar fi dacă schimbarea s-a produs „din interiorul sistemului” (și nu doar în sensul că reformele lui Gorbaciov și mai ales hotărârea lui de a nu interveni în țările satelite a avut un rol determinant); (c) un răspuns suficient de clar privind „ace s-a întâmplat” în decembrie 1989 a fost rezultatul paradoxal al felului în care Secția Parchetelor Militare a „rezolvat” dosarul victimelor revoluției. „Paradoxal”, întrucât interpretarea ei penibilă ((i) Securitatea nu a fost implicată și (ii) totul este rezultatul folosirii haotice a armelor în urma intoxicației induse de Ion Iliescu și alți lideri ai CFSN) a dus la (iii) o sinteză acoperitoare a evenimentelor, studiul semnat de Andrei Ursu, Mădălin Hodor și Roland O. Thomasson, „Cine a tras în noi după 22”. Studiu asupra vinovățiilor pentru victimele Revoluției Române din decembrie 1989”. În esență, autorii afirmă că revolta populară a reușit să învingă rețeaua „R” pregătită să lupte împotriva oricărei amenințări al adresa lui Nicolae Ceaușescu. Ce nu știm încă ar fi în ce măsură oameni din sistem se pregătiseră să „sară din barcă” în lunile anterioare declanșării revoluției și au simplificat înființarea CFSN. (Vezi http://revistadrepturileomului.ro/assets/docs/2018_4/NRDO-4-2018-studiu.pdf)

Gabriel Andreescu

Gabriel Andreescu (n. 1952) a absolvit Facultatea de Fizică a Universității din București și a făcut cercetare în domeniul în care s-a format între 1980 și 1989. În aceeași perioadă a publicat studii din domeniul logicii și poeticii matematice. Anii `80 sunt și anii opoziției sale deschise față de regimul comunist, prin scrieri trimise în Occident (vor fi adunate în anul 1992 în volumul *Spre o filozofie a disidenței*), proteste, greva foamei. În 1987 a fost arestat și i s-a fabricat o acuzație de înaltă trădare. După 1990, s-a dedicat construcției civice ca inițiator al unor organizații cu rol important în prima perioadă a postcomunismului, între care Grupul pentru Dialog Social, Comitetul Helsinki Român, Alianța Civică. Este fondatorul și directorul *Noii Reviste de Drepturile Omului*. În anii 2000, a obținut doctoratul în Științe Politice și a urmat o carieră academică la Școala Națională de Științe Politice și Administrative. Ulterior, coordonator de doctorat la Școala Doctorală de Filosofie, Sociologie și Științe Politice a Universității de Vest, Timișoara. A predat în domeniile drepturilor omului, minorităților naționale, multiculturalismului, libertății de conștiință, eticii memoriei. Între cărțile sale cele mai dezbătute se numără *Existența prin cultură. Represiune, colaboraționism și rezistență intelectuală sub regimul comunist* (Polirom, 2015), *Cărturari, opozați și documente. Manipularea Arhivei Securității* (Polirom, 2013), *L-am urât pe Ceaușescu. Ani, oameni, disidență* (Polirom, 2009), *Națiuni și minorități* (Polirom, 2004), *Ruleta. Români și maghiari, 1990-2000* (Polirom, 2001), *Solidaritatea alergătorilor de cursă lungă* (Polirom, 1998), *Problema transilvană* (co-ed. – Polirom, 1999) *Naționaliști, antinaționaliști. O polemică în publicistica românească* (ed. - Polirom, 1996). În 2016 a coordonat în colaborare volumul *Doctrina internațională a tratării trecutului comunist. Culegere și comentarii* (CH Beck).

Sorin Antohi (n. 1957) este istoric al ideilor, eseist, traducător. Membru în Academia Europaea. Mai multe informații la www.sorinantohi.org.

*

Idei în Agora este un program dedicat analizei spiritului public. A fost inițiat în 2017 de Sorin Antohi și este susținut de Adrian Majuru. Este conceput, planificat și găzduit de Sorin Antohi. Realizat de Muzeul Municipiului București (MMB), în parteneriat cu Asociația Orbis Tertius / A Treia Lume (OT). Întâlnirile au fost diferite (dialoguri, conferințe, colocvii, seminarii, dezbateri publice etc.), propunând un dialog între curente, mișcări, personalități, viziuni despre lume, teorii, ideologii aflate în consens, rezonanță, tensiune ori conflict. Evenimentele sunt filmate și transmise prin *live streaming* pe YouTube, fiind apoi arhivate la www.sorinantohi.org (unde se arhivează deasemenea afișele și pliantele) și https://www.youtube.com/channel/UCv5R2xEgA_M5nzwIUgI8kcQ. Arhiva seriei se găsește și la <http://muzeulbucurestiului.ro/idei-in-agera.html>. Informații